

Új értékesítési formák a műanyagok kereskedelmében

Az elmúlt két évben a műanyagok kereskedelmében új értékesítési formák bukkantak fel. Az egyik a Londoni Fém-tőzsde (London Metal Exchange, LME) azon próbálkozása, hogy más alapanyagokhoz hasonlóan bevezesse bizonyos műanyagok – egyelőre néhány polipropilén és lineáris kis sűrűségű polietilén – vételét és eladását. Úgy tűnik, hogy forgalom beindult és növekszik iránta az érdeklődés. A másik újdonság, hogy a világon elsőként a Basell cég Európában 2004-ben, Észak-Amerikában 2005 végén megkezdte néhány kiválasztott PP granulátum forgalmazását internetes megrendelés alapján.

Tárgyszavak: PP; PE-LLD; tőzsdei értékesítés; Londoni Fém-tőzsde; LME; Basell; on-line megrendelés; internetes kereskedelem.

Beindul a Londoni Fém-tőzsde műanyagrésze

A Londoni Fém-tőzsde 2005. május 27-én kezdte meg a műanyagok tőzsdei forgalmazását, aminek akkor több ellenzője volt. A **Basell** kezdetben csatlakozott, majd visszakozott, de 2005 decemberében végképp tagja lett a tőzsdei forgalomban részt vevő csoportnak. A **Borealis** mindmáig ellenáll, de már nem tartja lehetetlennek a valamikori belépést. A kételkedők meggyőződhetnek arról, hogy a vétel és az eladás rendben zajlik.

A tőzsdén 2005. november 11-ig 11 856 PP-tétel (293 436 tonna) és 5245 PE-LLD-tétel (129 814 tonna) cserélt gazdát. A tőzsdén kialakult árak hasonlóak az USA-beli és az európai közvetlen kereskedelem áraihoz, de bizonyos mértékben eltérnek a Távols-Keleten érvényes ártól. Egy január végi és egy május végi hét tőzsdén kialakult vételi és eladási árai az 1. táblázatban láthatók. Arra számítanak, hogy az LME árai előbb-utóbb afféle globális árakká válnak.

Polipropilénből nagyobb volt a forgalom, mint PE-LLD-ből, ami nem csoda, mert az előbbiből általánosan nagyobb az igény. A vétel és az eladás közötti árrés viszonylag szűk volt, bár az érettnak tekinthető alumíniumpiacon ez mindössze 1 USD körüli összeg, a műanyagok esetében azonban eléri a 10–15 USD-t.

Az alumínium forgalmazását 1978-ban kezdték a tőzsdén, a műanyagokénál rosszabb körülmények között. A fémgyártók egyáltalán nem akartak részt venni, de aztán kereskedők megbízottként mégis hoztak árut a tőzsdére, amelyet a vásárlók megvehettek. Néhány nagy műanyaggyártó támogatta a tőzsdei forgalmazást, így meg lehetett azt indítani. Az időpont nem volt a legszerencsésebb, mert szűk volt a kínálat

és emelkedtek az árak. A tőzsdén most három PP-típust és butén komonomert tartalmazó általános célú PE-LLD-t forgalmaznak. A **PP**-k a **Dow**, az **Innovene Europe** (volt BP), a **Formosa Plastics**, a **Basell**, a csehországi **Chemopetrol**, a **Thai Polypropylene**, az indiai **Reliance Industries** és **Haldia Petrochemicals**, az izraeli **Carmel Olefins**, a szlovákiai **Slovnaft**, a **Mühlstein Americas** és a magyarországi **Tiszai Vegyi Kombinát** termékei. A **PE-LLD** gyártói a **Dow**, az **Innovene**, a **Thai Polyethylene**, a **Reliance**, a **Formosa**, a **Haldia**, a **Mühlstein**, a malajziai **Titan Petrochemical** és az **Equistar**. Az LME a polimerek tárolására 35 lerakatot épített Antwerpenben, Malajziában, Szingapúrban, Baton Rouge-ban és Houstonban.

1. táblázat

A PE-LLD és a PP átlagos vételi és eladási árai a Londoni Fém-tőzsdén két kiválasztott időpontban

Szállítás határideje	Vétel USD/t	Eladás USD/t	Szállítás határideje	Vétel USD/t	Eladás USD/t
PE-LLD	2006. január 23-27.		PE-LLD	2006. május 22-26.	
2006. február	1268	1278	2006. június	1235	1252
2006. március	1283	1293	2006. július	1235	1250
2006. április	1298	1308	2006. augusztus	1233	1250
PP	2006. január 23-27.		PP	2006. május 22-26.	
2006. február	1171	1180	2006. június	1142	1162
2006. március	1186	1196	2006. július	1153	1173
2006. április	1201	1211	2006. augusztus	1154	1174

A forgalmazás kétféle módon történik. Az egyik egy nyilvános árverés, amelyen naponta 2x5 percig alkuszok licitálnak a polimertételek mennyiségére és árára. Másik módja az ún. *utótőzsde*, amely londoni idő szerint reggel 7-től este 7-ig tart, és elektronikus úton lehet üzletet kötni. Az LME ezenkívül 24 órás telefonos piacot is működtet.

Az LME a kezdetek óta bizonyos kérdésekben engedett, hogy fellendítse az üzletkötéseket. Így pl. a gyártástól számított 6 hónapról 36 hónapra emelte a polimergranulátumok „szavatossági idejét”. A tapasztalat ugyanis azt mutatta, hogy ennyi idő alatt a polimergranulátumokban semmiféle minőségromlás nem következik be. A Basellnek egyébként a rövid forgalmazási idő volt húzódozásakor az egyik fő kifogása. A másik vita abból adódott, hogy az LME kezdetben „bizományba” vette át a polimert, azaz az ára bizonytalan volt. Újabbán bevezették az azonnali szerződéskötést és az „azonnali” árat. A tőzsdei ügyleteket követő 2 munkanapon ki kell fizetni az áruért az árat. Lehetőség van üzletet kötni a következő munkanapra is, ilyenkor azonban az árat az adott napon vagy az azt követően kell kiegyenlíteni. Ezáltal megszűnnek a fizetőképességgel kapcsolatos aggályok miatti távolmaradások.

Az LME 2008 előtt nem tervezi újabb PP és PE-LLD típusok bevezetését a tőzsdei forgalomba, de más műanyagokét – mindenekelőtt a palackgyártásra alkalmas PET-ét –, később a PVC-ét, a PE-HD-ét és a PS-ét meggondolásra érdemesnek tartja.

PP granulátum megrendelése a Baselltől az interneten keresztül

A **Baselltől Európában 2004 óta lehet interneten PP-t rendelni.** Ezt a szolgáltatást a cég 2005. október 1-jétől vezette be Észak-Amerikában. A szolgáltatás neve „Alastian”, és azok vehetik igénybe, akik jól ismerik a Basell termékeit, és kevés vagy semmiféle műszaki segítségre, tanácsra nem tartanak igényt. A választék korlátozott, jelenleg kb. 10 típust forgalmaznak ilyen módon, és ezt a számot legfeljebb 20–25-re növelik, az igényektől függően. A szolgáltatás fő előnye a gyorsaság és a kényelem: a megrendelés feladható a hét 7 napján 0–24 óra között. A gyorsaság mellett a megrendelő pénzt is megtakarít; *csak azért fizet, amit megrendel.* Az Alastian árai áttekinthetőek, és a regisztrált felhasználók számára könnyen hozzáférhetőek a weben. A regisztrálást a *www.alastian.com* címen lehet elvégezni, és ugyanitt lehet információt kapni a szállítási határidőkről és a többi feltételről is.

Összeállította. Pál Károlyné

Deligio, T.: Futures finding steadier ground. = Modern Plastics Worldwide, 83. k. 2. sz. 2006. p. 20.

Basell back in future fold. = Modern Plastics Worldwide, 83. k. 2. sz. 2006. p. 10.

E-weekly news briefs. Weekly futures activity from the LME. = Modern Plastics Worldwide, *www.modplast.com* 2006. február.

E-weekly news briefs. Weekly futures activity from the LME. = Modern Plastics Worldwide, *www.modplast.com* 2006. június.

Colvin, R.: LME hopes plastics futures will see more healthy future. = Modern Plastics Worldwide, *www.modplast.com* 2006. július.

Basell puts no-frills PP ordering online. = Plastics Technology, 51. k. 11. sz. 2005. p. 71.

Basell launches no frills Alastian in US. = European Chemical News, 83. k. 2161. sz. 2005. szept. 5–11. p. 14.

Röviden...

Új fejlesztés passzív házak hőszigetelésére

A világszerte emelkedő energiaárak ösztönzik az energiafogyasztást mérséklő megoldások kidolgozását.

A német **Isoquick** cég a BASF habosítható polisztirol (EPS) alapanyagából (*Peripor*) újfajta elemeket fejlesztett ki *épületek padozatának hőszigetelésére.* Ezt a megoldást elsősorban az alacsony energiafogyasztású, ún. passzív házakhoz dolgozták ki. Az Isoquick modulok hézagmentesen illeszthetők és az épület egyéb szigetelő

rendszereivel, például a falszigeteléssel összeépíthetők. A modulok szilárdságát úgy méretezték, hogy az épület súlyát is elbírják, természetesen a teherhordó szerkezetek figyelembevételével. Érdekesség még, hogy egy speciális módosítással az EPS lemezeket nedves környezetben is lehet alkalmazni. A hőhídmentesen kiépíthető padozatszigeteléssel az épületek energiafogyasztása tovább csökkenthető.

Kunststoffe, 96. k. 6. sz. 2006. p. 72.

O. S.

EU projekt

Az Európai Unió egyik projektje, a *T-Form* a tervezés és szerszámgyártás költségeinek csökkentésére irányul. A Műanyag-feldolgozók Szövetségén (GKV) belül működő Műszaki Termékek Szövetsége (FV TT) a stuttgarti Műanyagvizsgáló Intézettel (IKP) együtt koordinálja azokat a német hőformázó és szerszámgyártó cégeket, amelyek a 2006 második félévében induló programban részt kívánnak venni. Célkitűzésük, hogy a hőformázás átfutási idejét 40%-kal, költségeit pedig 35%-kal csökkentsék. A projekt iránt érdeklődők vagy információt igénylők Crössmann úrral, az FV TT vezetőjével vehetik fel a kapcsolatot a + 49-69-27105-35 telefonszámon.

Plastverarbeiter, 57. k. 5. sz. 2006. p. 8.

O. S.